Till läsningen: Intet sk vid inskrifternas början eller slut. 1 **k** är icke stunget; icke heller 15, 39 **k**. 5 **k** är tydligt; mer än en bst kan ej spåras. Av r. 10 finns endast nedre delen av en stav; ytan är här skadad med runans övre del. F. ö. är första namnet klart. Även det andra är säkert. Därmed är utrymmet inom runslingan slut. De återstående två orden stå upptill över runslingans övre ögla. Av r. 27 finns endast en rest av hst kvar. Ytan är här skadad. Av följande runa finns ett tydligt böjt streck i behåll, tydligen bst i ett **u**. V. bst i 31 **t** är osäker. 32 **o** är tydligt. Bst:s övre del i 33 **u** är osäker. Intet sk efter 38 **t** och 49 **t**. F. ö. är denna del av inskriften fullt tydlig.

Rhezelius (F a 6): **kairfiriþr : ouk : kiʀmoʀ**; r. 21—29 saknas; **a ouþmynt kiʀimu : skalþ oiul**. — B 405: A: **kairkiʀiþr : ouk : kiʀmtr litu hok- a**; B: **at ouþmunt kiʀimu : skalt hiu**. — Dybeck: A: **kairkiʀiþr : ouk : kiʀmar litu ho - ua**; B: **at · ouþmunt : kiʀimr skalt · hiu**.

Ett namn *Gæiʀfriðr* är endast känt från denna inskrift. Det är sannolikt ett kvinnonamn, identiskt med isl. *Geirriðr*, varav spridda belägg finnas från landnamstiden ända till 1400-talet. — Även *Gæiʀmarr* är sällsynt; ännu ett belägg finnes, på runstenen L 1048 Hedsunda kyrka (Gästrikland). — Om mansnamnet *Auðmundr* se Sö 209 och U 598. — Eftersom kvinnonamnet står före mansnamnet, är Gerfrid sannolikt moder till Germar. Runstenen är i så fall rest över Ödmund av hans efterlevande hustru Gerfrid och hans son Germar.

Om namnet *Grimʀ* se U 162. Ordet *skald* förekommer som tillnamn på tvenne runmästare: *Grimʀ skald* U 951, sannolikt även U 916, och *Þorbiorn skald* U 29 och U 532. Dessutom möter det som tillnamn i en västgötsk inskrift: *Uddr skald* Vg 4. *Skald* har väl utan tvivel i dessa fall haft samma betydelse som i den västnordiska litteraturen: en man som idkar diktkonsten, särskilt i dess konstmässiga former. Det är ett säkert vittnesbörd om att sådana yrkesdiktare funnits i vårt land under vikingatiden. Mindre visst är att deras diktning har varit av alldeles samma slag som vi känna från den norsk-isländska skaldepoesien. Tydligen har *skald* varit ett hedersnamn.

Som runristare har Grim skald icke varit särskilt framstående. Hans ornamentik är efter uppländska förhållanden mycket enkel, och hans stavning vittnar icke om någon större vana vid att använda skrift.

952. Sällinge, Danmarks sn.

Litteratur: B 404[a], L 210. J. Bureus, F a 6 s. 73 n:r 135 (Bureus' egen uppteckning), F a 10 : 2 n:r 39, F a 5 n:r 82, F a 1 s. 20; Ransakningarna 1667—84; J. Peringskiöld, Monumenta Uplandica per Thiundiam (1710), s. 298; O. Celsius, Svenska runstenar (F m 60) 1, s. 84; UFT h. 7 (1878), s. 36; E. Brate och S. Bugge, Runverser (ATS 10: 1), s. 49.

Avbildningar: J. Bureus, teckning (F a 10 : 2 n:r 39), kopparstick (F f 6 n:r 38); J. Rhezelius, teckning (F l 2 n:r 8); J. Leitz och J. Hadorph, träsnitt (i Peringskiöld a. a. och B 404).

Runstenen, som numera är förkommen, fanns enligt Bureus »Vidh Selinge i Danmark» (F a 6, F a 10; 2, F a 5). — *Ransakningarna*: »Emillan Bährby och Sällinge enn steen omkull påskrifwen.» — Peringskiöld (1710): »Emellan Bärby och Sällinge finnes en kulliggande Sten med gammal Skrift uppå» (B 404: »Bärby»; L 510: »Sällinge, vid vägen till Bärby»). — Celsius synes icke själv ha granskat inskriften. Stenen har förgäves sökts såväl av Dybeck som vid fornminnesinventeringen 1937—38 och runstensinventeringen 1942.

Höjd omkr. 2,20 m., bredd omkr. 0,95 m.

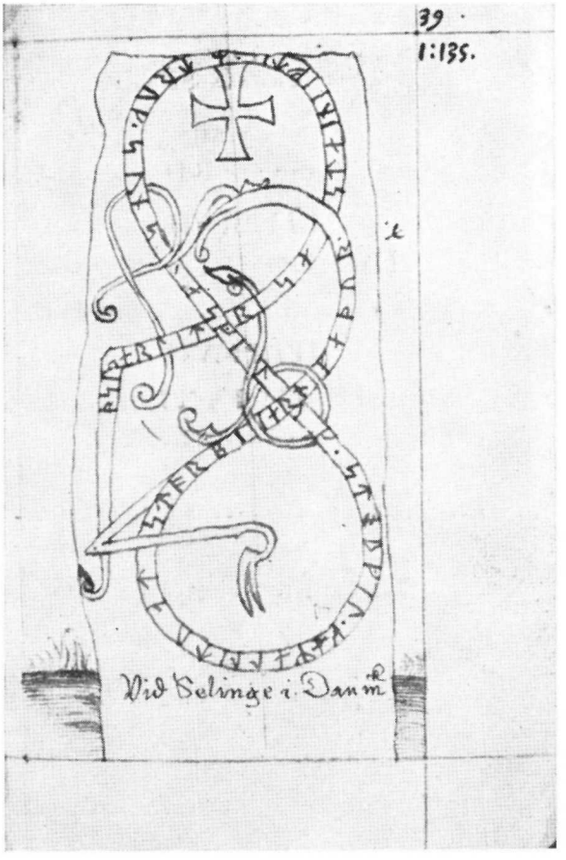

Fig. 40. U 952. Sällinge, Danmarks sn.
Efter teckning av Bureus.

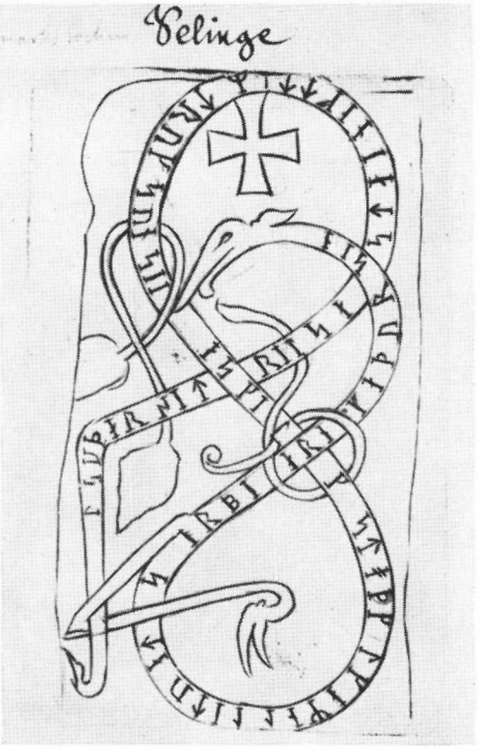

Fig. 41. U 952. Sällinge, Danmarks sn.
Efter kopparstick av Bureus.

Inskrift (enligt B 404[a], med det inom [ ] tillagt efter Bureus och Rhezelius):

osuar · lit risa stain iftiʀ · tryk · sun si[n] askil · uk · stoþkil · kamal ᚼ ritu · at stoþbiarn ᚼ faþuʀ
5 10 15 20 25 30 35 40 45 50 55 60 65 70

Ansvarr let ræisa stæin æftiʀ Trygg, sun sinn. Æskell ok Stoðkell gamall rettu at Stoðbiorn, faður [sinn].

»Ansvar lät resa stenen efter Trygg, sin son. Äskil och Stodkil gammal reste efter Stodbjörn, [sin] fader.»

Till läsningen: Bureus (F a 10:2) har följande avvikelser: 1—5 **osiþar**, 23—26 **truk**, 30—32 **s-n** (bst på en korsande ornamentslinje), 33—37 **asgil**, 40—46 **stoþgil**, 58—66 **storbiarn**, 71 **r**. — Rhezelius (F l 2): 1—5 **osuar**, 23—26 **tryk**, 30—32 **s-n**, 35 **k**, 44 **k**, 61 **þ**, 71 **ʀ**.

Peringskiöld har följande kommentar till inskriften: »Thenne Oswar kan wara then samma Man, som på Fårebro stenen kallas Osur, efter hwilken bron bygd blifwit, hwar om tilförene förmält är ... Wid så beskaffad sak, är Slächt-linien således sammanhängiande:

Osvar eller Osur, som ägde Thorstens och Wiges Syster

Trygg, Osswars Son — Stodbiarn Trygwes broder

Askil Stodbiörnsson — Stodkil Gamal

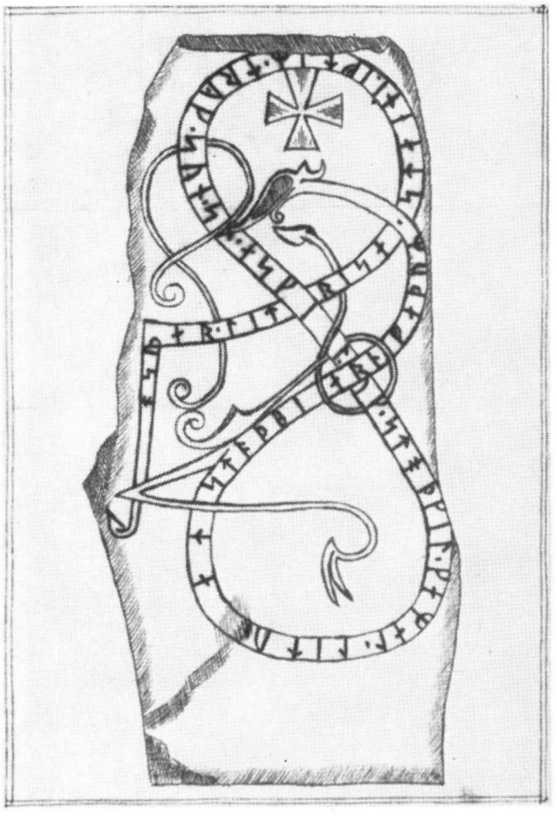

Fig. 42. U 952. Sällinge, Danmarks sn.
Efter teckning av Rhezelius.

Fig. 43. U 952. Sällinge, Danmarks sn.
Efter B 404.

Så at begge Ossvars söner dödt för fadren, och kanske Sone-sönerne med, efter som hans swågrar Thorsten och Wige woro allenast öfrige igen, at omsider efter Osurs död, låta vprätta Minnes-Stenen wid Farda bron. Thet kan ock wara likt: at hans Säte-gård hetat Ösvarstuna, och af honom blifwit bygd en Kyrkia, som nu ther af kallas Östuna.» Härtill må anmärkas, att det icke av inskrifterna framgår, att Stodbjörn var Tryggs broder och son till Ansvar. Någon släktskap har väl sannolikt funnits mellan Trygg och Stodbjörn, eftersom de ha fått en gemensam minnesvård. Ansvar och Assur är olika former av samma namn. Då detta är tämligen vanligt, blir det givetvis endast en osäker förmodan, att det i de båda inskrifterna är fråga om en och samme man.

Om namnet *An(d)svarr* (*Assurr*) se U 276. — *Tryggʀ* är f. ö. icke känt såsom mansnamn på östnordiskt område, varken i inskrifterna eller i medeltida urkunder. Den svaga formen *Tryggvi*, *Tryggi* är sparsamt belagd i en öländsk inskrift (Öl 16), i danska medeltidsurkunder (*DGP*) och i ett par svenska och danska ortnamn (Lundgren-Brate; *DGP*). Vanligare är namnet på västnordiskt område, såväl *Tryggr* som *Tryggvi* (Lind). Det senare är i ett par fall säkert att fatta som förkortning av *Sigtryggr*, *Hertryggr* (E. H. Lind i [Svensk] *Historisk tidskrift* 1896, s. 247). Men utan tvivel är det också ursprungligen ett tillnamn, identiskt med adj. *tryggr* 'trofast, pålitlig'. Jfr om namnet *Otryggʀ* Sö 217. — Namnet *Æskell* förekommer i uppländska inskrifter utom här endast i U 1 och 778. Det är vanligare söderut: Sö 46, 126, 333 (?), Ög 40, 47, 89, 101 (?), 179, Vg 37, 130, L 1256 Värnamo, L 1241 Forsheda kyrka, L 1666 Visingsö. I de danska inskrifterna förekommer det 7 el. 8 gånger. — Om namnen *Stoðkell* och *Stoðbiorn* se

U 524. *Stoðkell* har tillnamnet *gamall*. Detta förekommer visserligen också såsom mansnamn, sammanlagt ett 10-tal gånger i svenska runinskrifter (se Sö 312). Men det finns ingen anledning förmoda, att så skulle vara fallet här, med ett **uk** 'och' överhoppat mellan 40—46 **stoþkil** och 47—51 **kamal**. Däremot torde en annan möjlighet vara mera förtjänt att övervägas. Det är rätt sällsynt, att, såsom här till synes är fallet, en runsten är rest efter två olika personer (U 311, 842, 1017 och 1020). Tänkbart vore, att Trygg och Stodbjörn är samme man; Trygg är egentligen ett tillnamn men kan ha brukats ensamt som namn. Liksom Stodkil har tillnamnet gammal, så kan hans fader ha kallats Stodbjörn trygg eller endast Trygg. Om namn av detta slag, ursprungligen adjektiv (t. ex. *Diarfr*), se E. Wessén, *Nordiska namnstudier*, s. 98 f.

Om detta är riktigt, skulle inskriftens innebörd uppfattas så, att stenen är rest efter en man, som hette *Stoðbiorn tryggr* eller bara *Tryggr*, av hans fader *Ansvarr* och hans söner *Æskell* och *Stoðkell gamall*.

953. Sällinge, Danmarks sn.

Litteratur: D 1: 187. R. Dybeck, Reseberättelse 1863 (ATA); UFT h. 7 (1878), s. 36.
Avbildning: Dybeck (D 1: 187).

Runstenen omtalas av Dybeck 1863 som nyfunnen: »Här vid Sällinge fanns en icke förr bekant runsten, lagd till tröskel.» Och i *Sverikes runurkunder*: »Vester om Sällinge är en höjd, hvilken fortgår söder ut till Bärby. Runstenen, som fordom lärer stått å denna, bland mycket märkvärdiga, för närvarande illa medfarna, hednagrafvar, ligger nu som trappsten till boningshuset i Sällinge norra gård.» Beskrivningen till Geologiska kartbladet. »Upsala» (1869): »nordligaste gården i Sällinge ... Ligger som trappsten». I sin inventeringsrapport 1942 anmärker

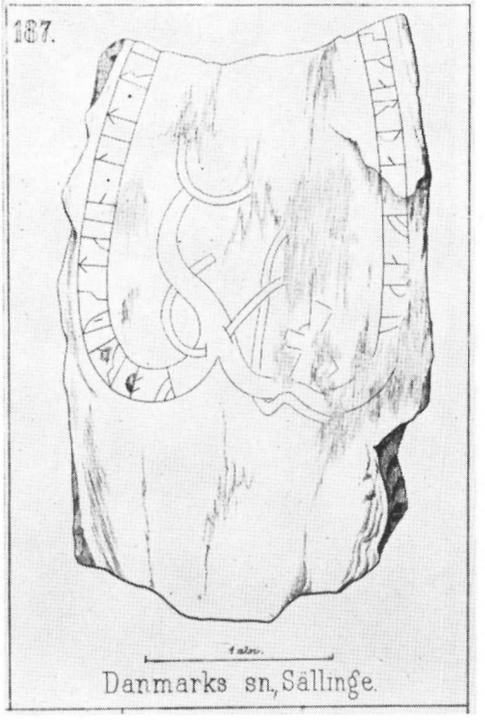

Fig. 44. U 953. Sällinge, Danmarks sn. Efter D 1 : 187.